

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.VI.37.633/2016/8.

A tanács tagjai: Dr. Sperka Kálmán a tanács elnöke, Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet előadó bíró, Dr. Sugár Tamás bíró

A felperes: felperes neve(felperes címe)

A felperes képviselője: Dr. ... ügyvéd

Az alperes: alperes neve, mint a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal jogutódja

Az alperes képviselője: Dr. ... jogtanácsos

A per tárgya: élelmiszerlánc-biztonsági ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az alperes

A felülvizsgálati kérelem száma: 4.

Az elsőfokú bíróság neve, határozatának kelte és száma: Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2016. március 22-én kelt 7.K.27.066/2016/3. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.K.27.066/2016/3. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000.- (százezer) forint együttes elsőfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A lerótt kereseti illetéket a felperes viseli.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 70.000.- (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A alperes neveÉlelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Főigazgatósága (a továbbiakban: elsőfokú hatóság) 2014. november 10-én tartott ellenőrzést a felperes Dunakeszi, ... alatt üzemeltetett egységében és megállapította, hogy az egy adagos kisherelésű készételek gyártója, a felperes, azonban a terméken gyártóként és forgalmazóként a ... Kft.-t (a továbbiakban: Kft.1.) tüntették fel, és emiatt 9392 adag termék jelölése nem megfelelő. Az elsőfokú hatóság 2014. november 25-én kelt PEI/001/4423-4/2014. számú határozatával a felperest 11.585.712.- forint élelmiszer ellenőrzési bírság megfizetésére kötelezte és rendelkezett a határozat fellebbezésre tekintet nélküli végrehajthatóságáról.
- [2] A határozat indokolásában kifejtettek szerint az ételeken lévő megjelölés nem felel meg a vendéglátóipari termékek előállításának és forgalomba hozatalának élelmiszer-biztonsági feltételeiről szóló 62/2011. (VI.30.) VM rendelete (a továbbiakban: VM rendelet) 18. § (1) és (2) bekezdésben, valamint az élelmiszerek jelöléséről szóló 19/2004. (II.26.) FVM-ESZCSM-GKM együttes rendelet (a továbbiakban: Jelölési rendelet) 1. § (2) bekezdésében, 4. és 5. §-ban meghatározott előírásoknak. Az „ételeket gyártja és forgalmazza a ... Kft.” jelölés nem tényállás szerű, tekintettel arra, hogy a készételeket a felperes gyártja és a ... Kft. (a továbbiakban: Kft.2.) forgalmazza. Az ételek csomagolásán a „...” megjelölés, továbbá az e-mail, telefon és internetes elérhetőség megjelölése sem megfelelő. Rögzítette továbbá a hatóság, hogy a gyártó és a forgalmazó címe megegyezik. A bírság kiszabásával kapcsolatban pedig utalt az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.) és a 194/2008. (VII.31.) Korm. rendelet vonatkozó szabályaira.
- [3] Felperes fellebbezése nyomán eljáró alperes 2015. február 10. napján kelt 02.4/56-4/2015. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Egyebek mellett rámutatott, hogy a felperes és a Kft.1. két eltérő cégjegyzék számmal és adószámmal rendelkező jogi személy. A termék gyártóját attól függetlenül terheli a felelősség a jogszabályoknak való megfelelésért, hogy a cégek tulajdonosi köre azonos, a termelés és az értékesítés azonos telephelyen történik. Idézte az Éltv. mellékletének 71. pontját, a VM rendelet 2. § (1) bekezdés 19) pontját, kifejtve, hogy jelen esetben a termék előállítója és a végső fogyasztó között nem áll fenn közvetlen kapcsolat. Az ételek a Kft.1. közbevetett forgalmazó tevékenységével jutnak el a fogyasztóhoz, amit a Kft.1. és a felperes közötti szerződés és a Kft.1. és a Kft.2. közötti megbízási szerződés is igazol. A VM rendelet 18. § (2) bekezdése azért nem alkalmazható, mert az ahhoz szükséges közvetlen kapcsolat az élet készítője és a végső fogyasztó között, a további gazdasági szereplő közbeiktatása miatt hiányzik.

A kereseti kérelem

- [4] Felperes keresetében kérte az alperesi határozat hatályon kívül

helyezését, új eljárás lefolytatását. Érvelése szerint a VM rendelet 18. § (2) bekezdésének b) pontja, a végső fogyasztó részére történő közvetlen kiszállítás esetén ad lehetőséget a speciális szabály alkalmazására, nem pedig a termék előállítója és a végső fogyasztó közötti közvetlen kapcsolat esetén. Nézete szerint a hatóság a közvetlen kiszállítás fogalmát félreértelmezte. Közvetlen kapcsolatot vár el a gyártó és a végső fogyasztó között, amely nem olvasható ki a jogszabály szövegéből.

Az elsőfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság az alperes határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte, új eljárás elrendelésének mellőzésével. A bíróság hivatkozott a VM rendelet 18. § (1) és (2) bekezdésére, az Európai Parlament és Tanács 2011. október 25-i 1169/2011/EU rendeletének (a továbbiakban: EU rendelet) 2. cikk (2) bekezdés e) pontjára az előre csomagolt élelmiszer fogalmával kapcsolatban, az Éltv. mellékletének 71. pontjában foglalt vendéglátóipari termék fogalmára, a VM rendelet 2. § (1) bekezdés 19) pontjában foglalt vendéglátó tevékenység fogalmára és mindezen jogszabályokat együttesen értelmezve arra a következtetésre jutott, hogy a perbeli esetben az előre csomagolt élelmiszerekre irányadó előírások nem alkalmazhatók, hiszen az élelmiszer elkészítésére, csomagolására már az élelmiszernek a felkínálása, értékesítése után került sor. A fogyasztó először megrendelte az élelmiszert, annak legyártása pedig a rendelés leadása után következett be.
- [6] Másodsorban a bíróság a fenti fogalom meghatározásokat alapul véve nem fogadta el az alperes azon okfejtését sem, miszerint a jogszabályhely közvetlen kapcsolatot kíván meg a termék előállítója és a fogyasztó között. A VM rendelet 18. § (2) bekezdés b) pontjában szereplő közvetlenül a végső fogyasztónak kiszállított kitétel nem lehet úgy értelmezni, hogy a kiszállítást is a termék előállítójával azonos cégnek kellene végezni.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [7] A jogerős ítélettel szemben az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, kérve annak hatályon kívül helyezését, és a felperes keresetének elutasítását. Hivatkozott arra, hogy a bíróság megsértette az EU rendelet 2. cikk 2. § e) pontját, a VM rendelet 18. § (2) bekezdés b) pontját, valamint a jelölési rendelet 2. § (2) bekezdését. Tévedett a bíróság amikor a perbeli élelmiszerekről azt állította, hogy nem előre csomagoltak. Ezzel szemben a perbeli termék minden kritériuma megfelel az idézett jogszabályi fogalmaknak. Alperes ismertette a felperesi élelmiszer-forgalmazás metodikáját, mely szerint, interneten, faxon vagy szállítónál lehet az étlapról kiválasztva a rendeltetést leadni, kiválasztva az étlapról, heti rendeltetést előző hét csütörtökig, az úgynevezett pótrendeltetést pedig előző munkanap 12 óráig. Az ételeket

reggel 8 és délután 13 óra között szállítják ki, hűtött állapotban az ország egész területére, amely adatokat a teletal.hu oldalon is olvasni lehet. Ez a folyamat csak úgy kivitelezhető, ha az ételek előre csomagoltak.

- [8] A VM rendelet 18. §-a az előre csomagolt termékek jelölésével kapcsolatban tartalmaz előírásokat. Utal a jelölési rendelet általános szabályaira, többletelemként kívánva meg a terméket készítő vállalkozás nevének és címének feltüntetését is. Ugyanakkor a (2) bekezdésében az általános és szigorúbb feltételek alól két esetben kivételt enged. Az egyik a (2) bekezdés b) pontjában foglalt azon szabály, hogy nem kell alkalmazni az (1) bekezdés szerinti jelölést közvetlenül a végső fogyasztónak kiszállított vendéglátóipari termékek esetében. A jogalkotó különbséget tett a „végső fogyasztó” és a „közvetlenül a végső fogyasztónak” szánt ételek között. A közvetlenül a végső fogyasztónak kiszállított vendéglátóipari termékek esetén az értékesítési lánc két szereplője közvetlenül érintett a jogviszonyban, a készítő és a fogyasztó között közvetlen a kommunikáció, a kapcsolat, amely egy bizalmi viszony. Ekkor alkalmazható a VM rendelet enyhébb szabályozása, a 18. § (2) bekezdés b) pontja. Más szereplő közbeiktatásával a közvetlenség sérül, illetve létre sem jön, tehát a VM rendelet szigorúbb szabályait kell a jelölésnél alkalmazni.
- [9] Jelen esetben az étel elkészítésében, szállításában a rendelés felvételben három cég vett részt, a közvetlenség általánosan értelmezett fogalma nem valósult meg. Az elkészített étel nem közvetlenül a gyártótól jutott el a végső fogyasztóhoz, hanem a rendelést felvevő és szállító cég közbeiktatásával.
- [10] Felperes ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását indítványozta.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [11] A felülvizsgálati kérelem az alábbi szerint alapos.
- [12] A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 275. § (1) és (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során, a felülvizsgálati kérelem keretei között, a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A felülvizsgálat tárgya az elsőfokú jogerős ítélet megítélése.
- [13] A Pp. 274. § (1) bekezdés alapján a Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálja el, kivéve, ha a felek bármelyike tárgyalás tartását kéri vagy a Kúria a tárgyaláson való elbírálást szükségesnek tartja. A tárgyalás tartását a felek egyike sem kérte, s mivel a Pp. 276. § (2) bekezdése a felülvizsgálati kérelem kiegészítését, a Pp. 275. § (1) bekezdése pedig a bizonyítást zárja ki, nem merült fel a tárgyalás megtartásának szükségessége. A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el, és a Pp. 272. § (1) bekezdésének megfelelően a rendelkezésre álló iratok alapján döntött.

- [14] A Jelölési rendelet 2. § 2) pontja szerint az előre csomagolt élelmiszer olyan egység, amely az élelmiszerből és az élelmiszer azon csomagolásából áll, amelybe az élelmiszert forgalomba hozatal előtt csomagolták be és amely további változtatás nélkül kerül a végső fogyasztóhoz vagy közétkeztetésre. Az élelmiszert egészben vagy részben tartalmazó csomagolásnak olyannak kell lennie, hogy annak felnyitása vagy megváltoztatása nélkül a tartalom ne legyen megváltoztatható.
- [15] A Jelölési rendelet 4. § értelmében az 5.-18. §-ban előírtak figyelembe vételével az élelmiszer jelölésén az alábbi adatokat kell feltüntetni: a) az élelmiszer megjelölése, b) az összetevők felsorolása, c) bizonyos összetevők vagy összetevő csoportok mennyisége a 8. § szerint, d) előre csomagolt élelmiszer esetén annak nettó mennyisége, e) élelmiszer minőség megőrzési időtartamának lejárat dátuma, illetve mikrobiológiai szempontból gyorsan romló élelmiszer fogyaszthatóságának időpontja, f) a minőség megőrzéséhez szükséges különleges tárolási vagy felhasználási feltételek, g) az élelmiszer előállítójának vagy az Európai Gazdasági Térség (a továbbiakban: EGT) valamely államában székhellyel rendelkező forgalmazójának neve vagy cégneve és címe, h) az eredet vagy a származás helye, amennyiben megjelölésének hiánya a fogyasztót megtévesztheti az adott élelmiszer tényleges származása vagy valódi eredete felől, i) felhasználási útmutató, amennyiben ennek hiányában a fogyasztó nem tudná az élelmiszert megfelelően felhasználni, és j) az 1,2%-nál több alkohol tartalmazó italok esetén a tényleges alkohol tartalom térfogat %-ában a magyar élelmiszerkönyv előírása szerint. Az 5. § szerint külön jogszabály a 4. § b) és e) pontjában foglalt előírástól eltérhet, illetőleg a 4. §-ban felsoroltakon kívül, további kötelező jelölés feltüntetését is előírhatja.
- [16] A VM rendelet 18. § (1) bekezdés szerint az adagonként a végső fogyasztónak előre csomagolt ételt a Jelölési rendelet szerint kell jelölni. A jelölésnek a kötelezően előírt elemeken túl tartalmaznia kell a terméket készítő vállalkozás nevét és a készítés címét is. A (2) bekezdés szerint az (1) bekezdés szerinti jelölést nem kell alkalmazni a) a helyben készített, a közvetlenül a végső fogyasztó számára átadott, b) a közvetlenül a végső fogyasztónak kiszállított vendéglátóipari termékek esetében.
- [17] A szabályozás rendszere tehát összetett. Az előre csomagolt vendéglátóipari termékek jelölésénél is fő szabály az élelmiszerek jelölésére vonatkozó előírások betartása. Ugyanakkor a jogszabály egyrészt többletfeltételt (a készítő neve és címe feltüntetése) másrészt kivételt is megfogalmaz (a közvetlenül a végső fogyasztónak kiszállítás). A Kúria mindenekelőtt rögzíti, az előre csomagoltság kritériumának az ügyben jelentősége van, hiszen a VM rendelet 18. §-a, amelynek a kivétel szabályát éppen a felperes kérte alkalmazni, amely kifejezetten az előre csomagolt ételekkel kapcsolatosan tartalmaz rendelkezéseket. Önmagában az a körülmény, hogy az előre csomagoltság fogalmát az elsőfokú bíróság az

értékelése körébe vonta, nem kifogásolható, csupán ezt, és a közvetlenség kategóriáját helytelenül értelmezte. A termék ugyanis akkor is lehet előre csomagolt, ha már ismert, konkrét megrendelésre készült.

- [18] Az a bemutatott rendszer, ahogy a felperesi „vállalkozás-csoport” működik, kétséget kizáróan alátámasztja, hogy előre csomagolt termékről van szó, márpedig az előre csomagolt terméknel a jelölés részletszabályait a Jelölési rendelet tartalmazza, amelyet kötelezően alkalmazni kell. Annak általános szabályai alól a kivétel csak a közvetlenség, (közvetlenül átadott vagy kiszállított termék esetén), amely nem más, mint áttételek nélküli közvetlen kapcsolat, kommunikáció, egyfajta bizalmi viszony. Ez azonban nem jelenti sem azt, hogy magának a szakácsnak kellene kiszállítani az árút, sem pedig azt, hogy a szállítónak szűk értelemben vett munkajogviszonyban kell állnia a gyártóval.
- [19] A felperes által hivatkozott (pl. pizzafutár) azt igazolja, hogy adott esetben egyéb foglalkoztatásra irányuló jogviszony keretében is lehet alkalmazni a szállítót, és ettől a kapcsolat még közvetlen marad. Ez azonban azért van, mert a pizza rendelés mechanizmusa alapjaiban tér el a Teletál rendszertől, ugyanis előbbinél telefonos rendelésre azonnali kiszállítás történik, (lényegében egy karton dobozban, még fogyasztási hőmérsékleten). E rendszerben megtestesül a közvetlen kapcsolat, a közvetlen kommunikáció és a bizalmi viszony a gyártó és a megrendelő között, szemben a Teletál rendszer felvázolt mechanizmusával, ahol az előre legyártott, lehűtött több ezer adag étel kiszállítása zárt csomagolásban történik az ország egész területére, több órán keresztül.
- [20] A fentiekre tekintettel a Kúria a Pp. 275. § (4) bekezdés alapján az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és a felperes keresetét elutasította.

A döntés elvi tartalma

- [21] *Az előre csomagolt élelmiszerek esetében a jelölés általános szabályai alóli kivételt csak a fogyasztó számára közvetlenül kiszállított áru esetében lehet alkalmazni. A közvetlenség jellemzője az áttételek nélküli közvetlen kommunikáció, bizalmi viszony.*

Záró rész

- [22] A Kúria az alperes elsőfokú és felülvizsgálati eljárással felmerült költsége megfizetésére a Pp. 270. § (1) bekezdése alapulvételével alkalmazandó 78. § (1) bekezdés szerint a felperest kötelezte.
- [23] A felülvizsgálati eljárási illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése és a költségmentességről szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése értelmében a felperes köteles megfizetni. A lerótt kereseti illetéket a felperes tartozik viselni.

[24] Az ítélet elleni felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2017. március 14.

Dr. Sperka Kálmán s.k. a tanács elnöke, Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet s.k. előadó bíró, Dr. Sugár Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelével:
tisztviselő